

عکس: Moises saman

نسل‌کشی در دارفور

جنگ داخلی در سودان بیش از ۱۵ هزار کشته و ۱۴ میلیون آواره روی دست این کشور گذاشته است

رفتند. همچنین، بر اساس گزارش IOM (سازمان بین‌المللی مهاجرت)، تنها در یک روز در یک روستا در منطقه «أمبارو» واقع در ۳۰۰ کیلومتری شمال غرب الفاشر، حداقل ۹۷۰ نفر جابه‌جا شده‌اند. همچنین بسیاری هنوز در الفاشر گرفتارند یا مسیرهای فرار به‌شدت ناامن شده است؛ کمک‌های بشردوستانه با کُندی یا ممانعت مواجه شده‌اند. تمامی این‌ها بحران انسانی را تشدید کرده است.

RSF ابتدا به عنوان گروه شبه‌نظامی حاشیه‌ای ظاهر شد، اما با زمان قدرت‌گیری، تجهیزات پیشرفته از جمله پهپادها دریافت کرده و به یک بازیگر مهم تبدیل شده است. گزارش‌ها مثل گزارش جدید الجزیره حاکی‌اند که RSF از حمایت خارجی برخوردار است، از جمله ادعاهایی درباره حمایت امارات متحده عربی. دولت سودان به‌طور مستقیم امارات متحده عربی را متهم کرده است که RSF را با ارائه جنگ‌افزار، پهپاد و پشتیبانی مالی تجهیز کرده است. امارات این ادعاها را رد کرده، اما رسانه‌ها گزارش داده‌اند که قصد دارد با قدرتهای منطقه‌ای و بین‌المللی به حل مسئله کمک کند. جامعه بین‌المللی، از جمله سازمان ملل، دیده‌بان حقوق بشر و دیگر نهادهای حقوق بشری، خواهان رسیدگی فوری به جنایات در دارفور شده‌اند. برای مثال، دیده‌بان حقوق بشر می‌گوید که شورای امنیت سازمان ملل باید وارد عمل شود و تحریم‌ها علیه رهبران RSF در دستور کار قرار گیرد. دولت سودان اعلام کرده است که در صورت حضور امارات در نقش میانجی، حاضر به شرکت در مذاکرات نخواهد بود. این امر راه رسیدن به راه‌حل سیاسی را دشوارتر کرده است. درواقع شکاف میان بازیگران منطقه‌ای، تضاد منافع و فقدان اعتماد میان طرف‌ها، مذاکرات را به بن‌بستی کشانده است.

و همه اینها قابل پیش‌بینی بود. گاردین نوشته، ماه‌ها هشدارهایی درباره خطر کشتار گسترده و جنایت علیه بشریت داده می‌شد. نزدیک به یک میلیون دارفوری آواره که از مناطق درگیری دیگر گریخته بودند، در الفاشر متمرکز شده بودند. با شدت گرفتن نبردها، آنان یا دوباره پراکنده شدند یا گرفتار ماندند. این صحنه نه‌تنها یادآور روزهای نخست نسل‌کشی روانداست، بلکه تکرار فجایع نسل‌کشی دارفور در ۲۰ سال پیش است، با این تفاوت که اکنون تمرکز و شدت بیشتری دارد.

بحران انسانی: گستره، آثار و چالش‌ها

یکی از برجسته‌ترین وجهه‌های بحران سودان، بُعد انسانی آن است. به گزارش الجزیره، تا اواخر سال ۲۰۲۵، گزارش‌ها حاکی از جابه‌جایی چندین میلیون

سقوط الفاشر: نقطه عطف میدان جنگ

این دو پیش‌تر شریک قدرت در دولت بودند، و پس از انقلاب مردمی سال ۲۰۱۹ که عمر البشیر را سرنگون کرد، با غیرنظامیان وارد ائتلافی پرتنش شدند. اما به زودی علیه غیرنظامیان و سپس علیه یکدیگر شوریدند. هنگامی که درگیری آغاز شد، شدت آن نشان داد که RSF که توسط بشیر از میان شبه‌نظامیان جانجاوید برای محافظت از خود و جنگ در دارفور تشکیل شده بود، چه اندازه در خفا قدرت و منابع گرد آورده بود. جنگی که در آوریل ۲۰۲۳ آغاز شد، نبردی میان ارتش و یک گروه شورشی تازه‌کار نبود، بلکه میان دو ارتش بود؛ هر دو با زرادخانه‌ها، منابع مالی، هزاران سرباز و خطوط تأمین خارجی.

از آن زمان تاکنون، میلیون‌ها نفر آواره شده‌اند، حدود ۱۵۰ هزار نفر کشته شده‌اند، و بیش از ۳۰ میلیون نفر نیاز فوری به کمک‌های انسان‌دوستانه دارند. این آمار تکان‌دهنده هنوز هم نمی‌تواند تمام ابعاد فاجعه سودان، فروپاشی سریع کشور، نابودی زیرساخت‌ها، و خشونت بی‌رحمانه‌ای را که RSF در دارفور به کار بسته، بازگو کند. در اواخر اکتبر ۲۰۲۵، شهر الفاشر، مرکز ایالت شمال دارفور، پس از حدود ۱۸ ماه محاصره و مقاومت، به دست RSF افتاد. آنطور که الجزیره گزارش داده، این واقعه به عنوان یک «نقطه عطف» تلقی می‌شود، چراکه الفاشر آخرین پایگاه عمده ارتش سودان در دارفور بود و با سقوط آن، تسلط RSF بر بخش عمده غرب سودان تقویت شد. گزارش‌های متعددی از خشونت‌های فاجعه‌آمیز پس از سقوط این شهر منتشر شده است: بنابر گزارش دیده‌بان حقوق بشر، ویدئوهای زیادی در رسانه‌های اجتماعی منتشر شده‌اند که نشان می‌دهد RSF اقدام به اعدام‌های خودسرانه و دیگر نقض‌های شدید علیه کسانی که در حال فرار بودند کرده است. خبرگزاری آنادولو هم گزارش داده است که «در دو روز نخست پس از ورود RSF به الفاشر، ۳۰۰ زن کشته شده و حداقل ۲۵ زن مورد تجاوز قرار گرفته‌اند.» به گفته گاردین، در چند روز گذشته، تصاویر ماهواره‌ای نشان داده‌اند که خون روی زمین در منطقه به اندازه‌ای گسترده بوده که از فضا قابل مشاهده بوده است؛ و نحوه حمله RSF به الفاشر، یادآور مراحل نخست نسل‌کشی رواندا خوانده شده است. هزاران نفر، از جمله زنان و کودکان، در تلاش برای فرار از الفاشر با موانع شدید، آزار، شکنجه، و قتل مواجه شده‌اند.

پس از سقوط، شمار بسیار زیادی از آوارگان گزارش شده‌اند: مثلاً بیش از ۶۲ هزار نفر طی چند روز از الفاشر خارج شدند و به اردوگاه‌های موقت در منطقه «تاویلا»

الهه محمدی

خبرنگار گروه جامعه

در گوشه‌ای از قاره آفریقا، کشوری که زمانی «دروازه تمدن نیل» خوانده می‌شد، اکنون در آتش جنگی بی‌پایان می‌سوزد. سودان، پس از گذشت بیش از ۱۸ ماه از آغاز درگیری میان ارتش و نیروهای شبه‌نظامی «پشتیبانی سریع» (RSF)، امروز به صحنه یکی از مرگبارترین بحران‌های انسانی جهان بدل شده است. منازعه‌ای که دیگر صرفاً محدود به نقطه‌ای خاص نیست بلکه تمامی بافت سیاسی، اجتماعی و انسانی این کشور را دستخوش تغییر کرده است. در سال ۲۰۲۵، بحران در دارفور به ابعادی رسیده است که ناظران بین‌المللی آن را یکی از بزرگ‌ترین فجایع انسانی در جهان امروز می‌دانند.

از زمان آغاز جنگ داخلی بین نیروهای مسلح سودان (SAF) و نیروهای پشتیبانی سریع (RSF) در ۱۵ آوریل ۲۰۲۳، برآوردها حاکی از کشته شدن حدود ۱۵۰ هزار نفر یا بیشتر است. گزارش‌های بین‌المللی می‌گویند بیش از ۱۴ میلیون نفر مجبور به ترک خانه‌های خود شده‌اند و یکی از گزارش‌های اخیر می‌گوید که در کشور سودان، بیش از ۳ هزار نفر از بیماری وبا در بازه ۱۴ ماه گذشته جان باخته‌اند. آنطور که گاردین گزارش داده، قتل‌عام‌های گسترده در جریان است. گزارش‌ها حاکی از آن است که تنها در یک بیمارستان زنان و زایمان، نزدیک به ۵۰۰ نفر شامل بیماران و خانواده‌هایشان، کشته شده‌اند. اندک بازماندگان از اعدام‌های فوری غیرنظامیان خبر داده‌اند. نیروهای RSF چنان در کشتار غیرنظامیان غرق شده‌اند که تصاویر ماهواره‌ای، زمین‌های آغشته به خون را ثبت کرده‌اند. سرعت و شدت این کشتارها بلافاصله پس از سقوط الفاشر، از سوی ناظران جنگی با ۲۴ ساعت نخست نسل‌کشی رواندا مقایسه شده است.

این رویداد، نقطه اوج کارزاری است که جمعیت صدها هزار نفری این شهر را محاصره و به گرسنگی مطلق کشانده بود. کسانی که تلاش کردند فرار کنند، با خطر مرگ یا تجاوز روبه‌رو شدند، و آنان که ماندند زیر بمباران زندگی می‌کردند و از غذای حیوانات تغذیه می‌کردند. الفاشر آخرین پایگاه نیروهای نظامی سودان در دارفور بود، و سقوط آن در این هفته نشانه‌ای از نقطه عطفی هولناک در جنگ سودان است. جنگی که اکنون دو سال و نیم از آن می‌گذرد، میان نیروهای مسلح سودان (SAF) و نیروهای پشتیبانی سریع (RSF)، بی‌رحمانه و بی‌وقفه ادامه داشته است.

ارائه لایحه افزایش اضافه‌کاری پرستاران به دولت

وزیر بهداشت از تصویب بررسی میزان افزایش تعرفه و اضافه‌کاری پرستاری در کارگروه ویژه رسیدگی به مطالبات خبر داد. به گزارش ایسنا، محمدرضا ظفرقندی در حاشیه جلسه اخیر هیئت‌دولت درباره اقدامات کارگروه ویژه رسیدگی به مطالبات پرستاران توضیح داد و گفت: «این کارگروه تاکنون در زمینه‌هایی به تصمیم‌گیری و جمع‌بندی نهایی رسیده که نتایجش مشخص شده است.» به گفته او بررسی میزان افزایش کارانه یا تعرفه پرستاران، بررسی موضوع زیست‌پرستار در بیمارستان‌ها و افزایش مبالغی که باید برای اضافه‌کاری در نظر گرفته شود در این کارگروه تصویب شده است که در قالب لایحه‌ای به دولت مطرح شده تا بررسی شوند و بهبود شرایط پرستاران به نتایج تازه‌تری برسد.

واکنش شورا به مصوبه حریم تهران

رئیس شورای اسلامی شهر تهران از ارسال نامه‌هایی برای رئیس‌جمهور، معاون اول، وزیر راه، وزیر کشور و استاندار درباره حریم تهران خبر داد و گفت: «حتی با تصویب حریم در شورای عالی معماری و شهرسازی، آن‌ها خلاف قانون مجلس نمی‌توانند کاری انجام دهند. ظرف چند دقیقه حریم را در شورای عالی تصویب کردند و می‌گویند مصوبه حریم حاکمیتی است و باید اجرا شود؛ در حالی که وقتی قانون وجود دارد، اجرای مصوبه معنایی ندارد.»

کمبود تخت روانی‌شکی کودکان و نوجوان

رئیس انجمن روانپزشکی نسبت به کمبود شدید تخت روانی‌شکی کودکان و نوجوان هشدار داد. به گزارش ایسنا، وحید شریعت تأکید کرد که کمبود تخت‌های روانی‌شکی کودکان و نوجوان حتی در شهرهای بزرگ نیز بسیار جدی است: «این کمبود در تهران و شهرهای بزرگ وجود دارد. فقط شهرهای بزرگ دارای تخت‌های روانی‌شکی کودکان هستند و شهرهای کوچک فاقد این امکانات هستند. علاوه بر این، شهرهای بزرگ معمولاً باید پاسخگوی نیازهای شهرهای اطراف خود نیز باشند، بنابراین کمبود در این زمینه بسیار زیاد است.» او اضافه کرد: «در شهر تهران در تماس با مراکزی هستیم که با این مسئله دست‌وپنجه نرم می‌کنند و واقعاً کمبود به‌شکل نگران‌کننده‌ای جدی است. اگر یک کودک یا نوجوان داشته باشیم که در حال حاضر به‌ویژه در دوره نوجوانی دچار وضعیت اورت‌انسی از جمله اقدام به خودکشی باشد، چالش بسیار بزرگی برای پیدا کردن یک تخت بستری برای او وجود دارد.»